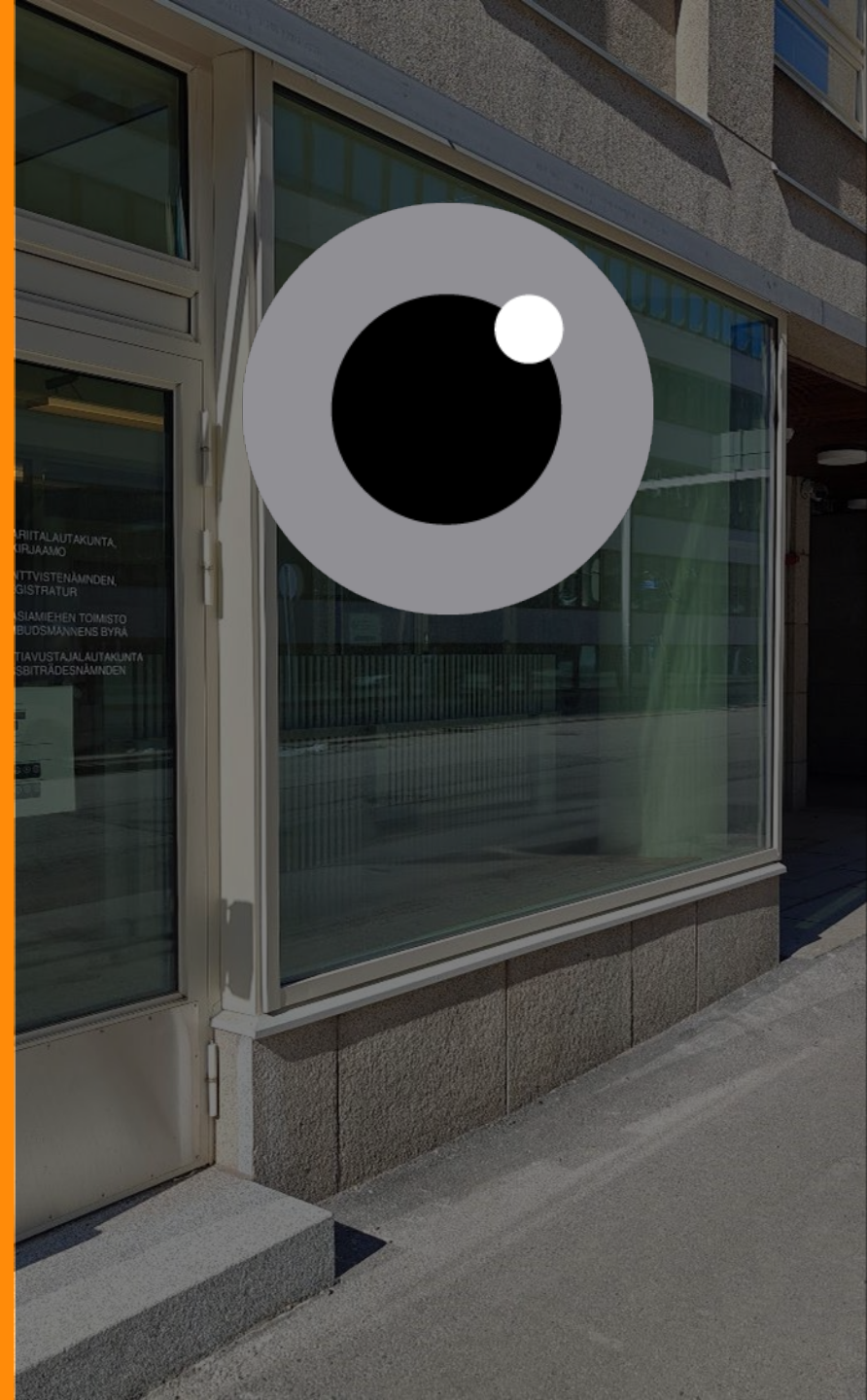

KAM webinaari / Tutkintapyynnöt yhteistyössä Länsi-Uudenmaan poliisilaitos Valtakunnansyyttäjän toimisto

2.10.2025

Konkurssiasiamiehen toimisto

Palautteita 8.5.2025 KAM webinaarista

- **Kehitysehdotuksia yhteistyöhön**
 - Tietoa KAM aluevastuista
 - Tietoisku -tyyppiset webinaarit
- **Webinaaritoiveita**
 - Ajankohtaiskatsauksia havainnoista
 - Palkkaturva ja työsuhdekysymykset
 - Tutkintapyyntökynnys
 - Tutkintapyynnöt. Tutkintapyyntöön taso ja pesänhoitajan tutkimisvelvollisuuden laajuus erityisesti raukeavissa pesissä. Poliisin edustus mukaan koulutukseen.

Konkurssilaki 14:5.4

Jos on syytä epäillä, että velallinen on saattanut syyllistyä velkojia vastaan tehtyyn rikokseen, kirjanpitorikokseen tai muuhun sellaiseen elinkeinotoiminnassa tehtyyn rikokseen, jolla saattaa olla velkojien maksunsaannin tai pesän selvityksen kannalta vähäistä suurempi merkitys, **pesänhoitajan tulee tarvittaessa tehdä rikosepäilystä ilmoitus poliisille.**

Pesänhoitajan oikeudesta pyytää liiketoimintakiellon määräämisen edellytysten tutkintaa säädetään liiketoimintakiellosta annetun lain 19 a §:n 2 momentissa.

Ennakkokysymyksiä webinaariin tänään

- Tutkintapyyntökynnys / kirjanpitorikos
 - Toiminnan laajuus / laiminlyönnin kesto?
 - Sähköisen taloushallinnon raportit on, kirjanpito pitämättä?
- Velallisen epärehellisyys / sovinto vahingonkorvauksesta / "velkojen maksunsaannin kannalta" (KonkL 14:5.4)
- Tutkintapyyntöjen käsittelyjonot

Tilastoja

- Käräjäoikeudet, ratkaistut rikosoikeudelliset asiat
- <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/tuomioistuinlaitos/tilastot/tilastoja.html>

Vuosi	Vuoden aikana ratkaistuja asioita	Keskim. käsittelyaika
2014	423	8,2
2015	490	7,8
2016	437	7,0
2017	442	8,7
2018	431	7,3
2019	412	8,2
2020	356	9,1
2021	399	10,1
2022	340	11,9
2023	353	12,0
2024	350	11,8

● Käsittelyaika käräjäoikeudessa ● Käsittelyaika syyttäjällä ● Käsittelyaika poliisilla

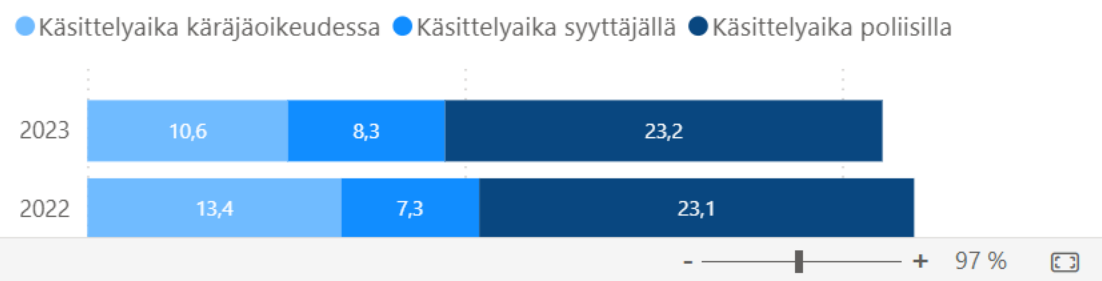

Rikosilmoituksen päivämäärä tai asian vireilletulopäivämäärä syyttäjällä eivät ole tiedossa kaikista kärkeäjoikeuksissa ratkaistuista asioista. Vuodelta 2024-2025 ei ainakaan toistaiseksi voida esittää luotettavia käsittelyaikoja poliisilta ja syyttäjältä.

Rikosryhmä	Vuoden aikana ratkaistuja asioita	Keskim. käsittelyaika käräjäoikeudessa	Keskim. kesto syyttäjän vireilletulopäivästä käräjäoikeuden vireilletulopäivään	Keskim. kesto rikosilmoituksesta syyttäjän vireilletulopäivään
Törkeä kavallus 28:5	63	14,5		
Törkeä kätkemisrikos 32:2	40	18,3		
Törkeä maksuvälinepetos 37:9	33	11,1		
Törkeä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus 28:9b	*	14,4		
Törkeä petos 36:2	148	13,5		
Törkeä ryöstö 31:2	118	7,3		
Törkeä vahingonteko 35:2	33	7,8		
Törkeä varkaus 28:2	136	13,6		
Törkeä veropetos 29:2	99	10,7		
Vahingonteko, lievä vahingonteko 35:1, 3	629	6,7		
Varkaus 28:1	1 294	7,3		
Velallisen epärehellisyys, törkeä velallisen epärehellisyys, velallisen petos, törkeä velallisen pet	48	11,4		
Yhteensä	32 720	5,3		

Keskimääräinen käsittelyaika eri vaiheissa

Tiedot salaisista pakkokeinoasioista päivittyvät tilastoon vain puolivuositain.

Rikosilmoituksen päivämäärä tai asian vireilletulopäivämäärä syyttäjällä eivät ole tiedossa kaikista käräjäoikeuksissa ratkaistuista asioista. Vuodelta 2024-2025 ei ainakaan toistaiseksi voida esittää luotettavia käsittelyaikoja poliisilta ja syyttäjältä.

Suositus & malli

- Konkurssiasiaain neuvottelukunnan suositus nro 18 Pesänhoitajan velvollisuus tehdä rikosilmoitus
- Tutkintapyyntömalli:
 - Käyttöön entistä useammalle
 - Entistä useammin

Kosti / tutkintapyyntö

- Muista tallentaa Kostiin (Kostiasetus 2 § kohta 7)
- Oikealla asiakirjatyypillä: Rikosasiakirja
 - Tällöin näkyy Kostissa vain KAM:lle.
- Ilman liitteitä
- Viivytyksettä – mikäli konkurssi rauennut, ei voi enää tallentaa!

Konkurssipesien tutkintapyynnöt poliisille

KAM 2.10.2025

Rikoskomisario Christian Blomqvist, rikosylikonstaapeli Toni Kilpeläinen

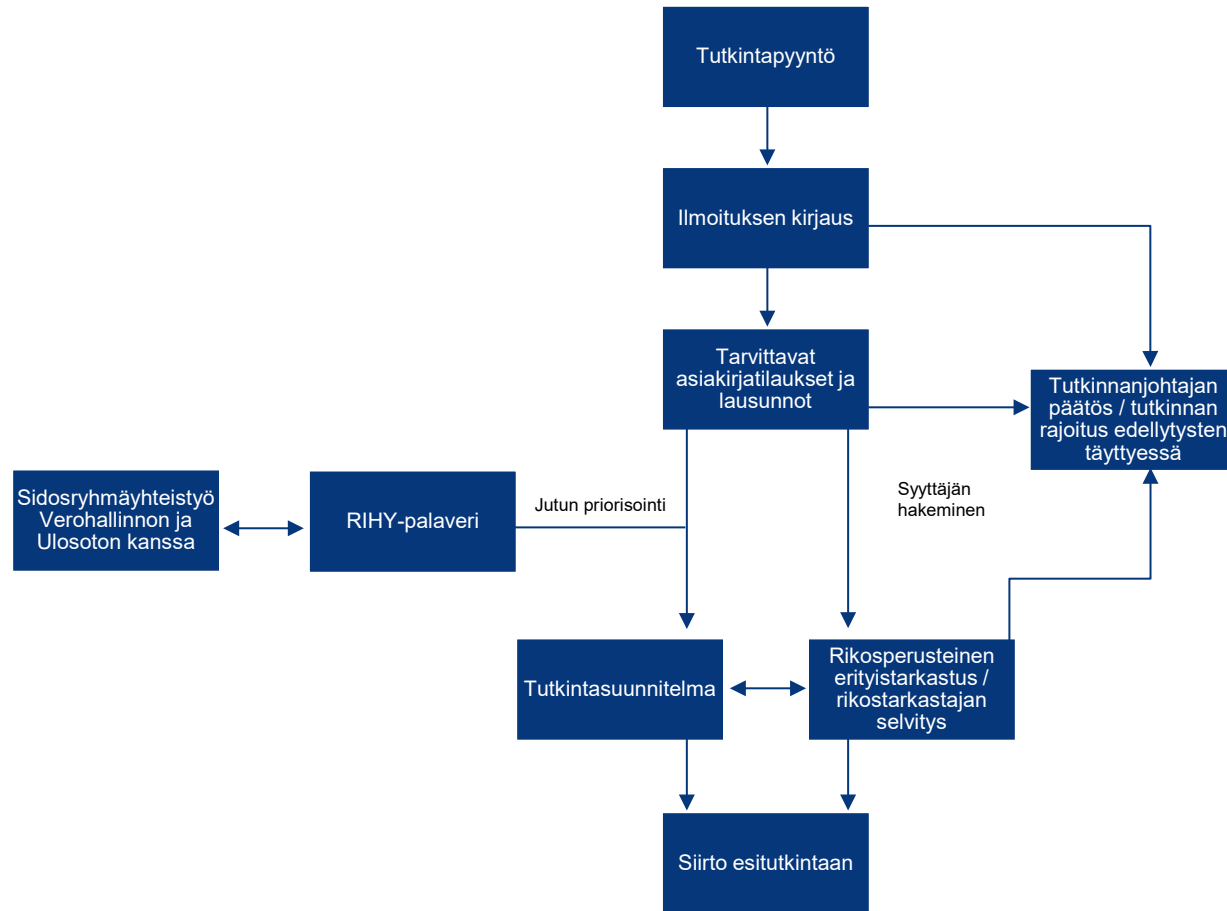
Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen talousrikostutkinta

- Kolme ryhmää
 - ryhmissä on tutkinnanjohtaja, ryhmänjohtaja ja 2-8 tutkijaa.
 - yksi esikäsittelyryhmä
 - kaikki tutkintapyynnot tulevat esikäsittelyryhmän kautta
 - asiakirjahankinta, tutkintapyynnön täydennys, tiedustelut, lausuntopyynnot, syytä epäillä kynnyksen ylittyminen → esitutkintaan tai päätökset, rajoitusesitykset
 - kaksi tutkintaryhmää
 - esitutkinta, pöytäkirjojen laadinta, syyttäjäyhteistyö

Talousrikostutkinnan tilastoja

- Vuosi 2024 oli valtakunnallisesti ennätysvuosi uusien ilmoitettujen talousrikosten osalta (yli 2.600 kpl, v. 2021 alle 2.000 kpl)
- 08/2025 määrällisesti melkein samassa vauhdissa
- Noin puolet ilmoitetuista jutuista on pääkaupunkiseudulla
 - Velallisjuttujen osalta havaittu nousua
- Valtakunnallinen talousrikostutkinnan htv-kehitys ollut negatiivinen v. 2020 lähtien
 - v. 2023 ja 2024 sama htv
- Juttujen kesto poliisissa on keskimäärin noin 1,5 vuotta
 - Pääkaupunkiseudulla hieman pidempi aika
- Noin 25 % Länsi-Uudenmaan poliisille toimitetuista tutkintapyyntöistä päätetään tai rajoitetaan esikäsittelyssä (kaikki rikosnimikkeet)

Talousrikostutkinnan esikäsittelyprosessi

Tutkintapyynnön laadun merkitys poliisin näkökulmasta

- Tutkintapyynnön laatu vaikuttaa:
 1. Tutkintapyynnön käsittelyn sujuvuuteen
 2. Asianosaisten oikeusturvaan
 3. Poliisin työmäärään
 4. Poliisin yhteistyötahojen (esim. asiakirjatilaukset) työmäärään

Havainnot ja kehitysideat

- Webinaaria varten on pyydetty kommentteja tutkintapyyntöjä koskien valtakunnallisesti eri talousrikosyksiköistä. Saatujen kommenttien perusteella tutkintapyyntöjen taso on yleensä hyvä ja valmista tutkintapyyntöpohjaa käytetään enemmän, jonka lisäksi tutkintapyyntöjen liitteenä toimitetaan yhä runsaammin mm. kirjanpitoaineistoa (POUTA-linkki, pesähoitajien käyttämät pilvipalvelut). Toiveena olisi, että kaikki ottaisivat em. toimintamallin käyttöön.
- Alle on koostettu saatujen kommenttien perusteella kehitysideoita tutkintapyyntöihin liittyen eri aihealueittain:

1. Epäillyn rikoksen tekopaikka

→ Oliko yrityksellä erillisiä toimitiloja ja mikäli oli, niin missä ja mihin saakka, vai onko hallintoa johdettu ja toimintaa harjoitettu vastuuhenkilön kotiosoitteesta käsin?

Kehitysideat

2. Epäiltyjen rikosten tekoaika

- Millä ajalla esim. osakaslaina-, kassa- tai selvittelytilien saldot ovat muodostuneet?
- Millä ajalla kirjapito on laiminlyöty, tai millä ajalla kirjanpidossa on puutteellisia tietoja?

3. Tarkemmin velallisen epärehellisyydestä

- Vararikkoteot yksilöidysti ja selkeästi esille
- Alustava maksukyvyttömyysarviointi sekä miten vararikkoteot ovat vaikuttaneet maksukyvyttömyyteen

Kehitysideat

- Selvittelytili: Vaikuttavatko yhtiön liiketoimintaan kuuluvilta, vai kuulumattomilta tapahtumilta? Samoin muista kirjanpidontileistä, joita on käytetty selvittelytilin tyylisesti (kirjanpitäjälle ei ole toimitettu tositteita tai selvitystä)
- Lisäarvoa tuo, jos pesänhoitaja toimittaa tutkintapyynnön liitteenä pääkirjasta otteen kirjanpidon tilistä, joiden sisältö ilmoitetaan vararikkoteoksi. Otteen perässä olisi tositteet siinä järjestyksessä, kuin ne on kirjattu kyseiselle kirjanpidon tilille
- Toiminimiin liittyen alustava selvitys velallisen kohtuullisista elämiskuluista, sekä alustava selvitys vararikkotekoina ilmoitettujen varojen, esim. yksityisottojen ylisuuren osuuden käytöstä. Ylisuurten palkkojen osalta alustava selvitys myös muistakin kuin toiminimistä (mikä osuus palkasta on ylisuurta, miksi, mihin käytetty)

Kehitysideat

4. Tarkemmin kirjanpitorikoksesta

- Mihin saakka yrityksellä oli toimintaa ja onko selvitetty, paljonko toimintaa oli laiminlyöntiajalla?
- Jos tutkintapyynnössä tuodaan esille kirjanpitorikoksen osalta kirjanpidon puutteellisuus tai virheellisyys, niin olisi hyvä perustella nämä. Esim. kuinka paljon tositteita puuttuu kappale- ja summamäärällisesti, mitkä tiedot kirjanpidossa ovat virheellisiä ja millä ajalla kyseisiä puutteita tai virheitä on
- Tutkintapyynnön liitteeksi tiliotteet ja pesänhoitajan havainnot liiketoiminnan laajuudesta sekä varojen käytöstä. Etenkin tilanteissa, joissa ei ole ollut saatavilla mitään kirjanpitoaineistoa, tai aineistoa on ollut vähän
- Jos kirjanpitoa on teetetty pesän toimesta, niin miltä ajalta ja kuka kirjanpidon on laatinut

Kehitysideat

5. Muita ajatuksia

- Toiveena olisi, että tutkintapyyntö tehtäisiin mahdollisimman pian, kun pesänhoitaja havaitsee rikosepäilyn. On tullut vastaan tilanteita, joissa tutkintapyyntö on tehty useita vuosia velallisselvityksen ja pesäluettelon allekirjoittamisen jälkeen, vaikka tutkintapyyntö on perustunut lopulta suoraan velallisselvityksessä mainittuihin seikkoihin
- Merkintä, mitä kirjanpitoaineistoa on pesän hallussa ja mistä löytyy muu aineisto. Tutkintapyyntöön liitteeksi kaikki sähköinen kirjanpitoaineisto, mikä pesällä on hallussa. Myös velallisen edustajan kannanotot esim. vararikkotekoihin liittyen tulisi liittää.
- Poliisille tiedoksi velallisen edustajan yhteystiedot
- Tutkintapyyntöihin selkeästi rikosepäilyt, tunnusmerkistöt ja todistelu
- Jos velallisen edustajaa on yritetty tavoitella, eikä häntä ole saatu kiinni, niin maininta miten velallisen edustajaa on yritetty tavoitella
- Maininta, oliko toimintaa saattohoitajan hallitukseen tulemisen jälkeen, mikäli saattohoitajaa on käytetty

Kiitos

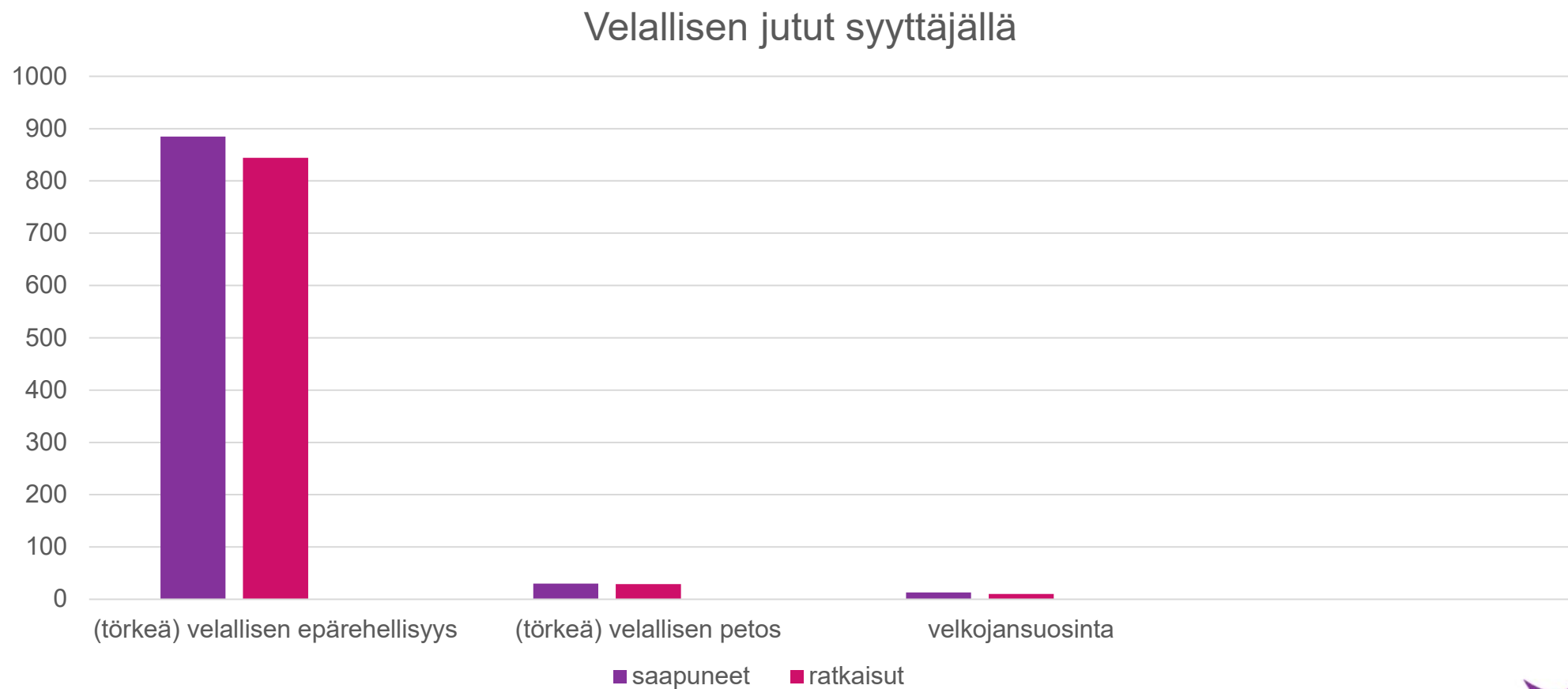
christian.blomqvist@poliisi.fi, p. 029 543 9160
toni.kilpelainen@poliisi.fi, p. 029 543 8173

KAM-webinaari 2.10.2025

valtionsyyttäjä Mari Mattila
valtakunnansyyttäjän toimisto

TILASTOISTA 2022-2025

PALAUTTEESTA JA KYSYMYKSISTÄ

- ☐ Pääosin tutkintapyynnöt ovat hyviä ja niissä on keskitytty oikeisiin asioihin
- ☐ Terävöittämisen/keskustelun tarvetta?
 - Vararikkotekojen yksilöinti/luovutuksen hyväksyttävyys? Onko ollut niillä tiedoilla syytä epäillä?
 - Syy-yhteys/ajallinen yhteys maksukyvyttömyyteen - faktat, jotka tukevat epäilyä ja aineisto, jotka faktat löytyvät
 - Takaisinsaantilain näkökulmasta tehty tarkkari/rikosperusteinen tarkkari – keskustelu tarvittaessa talousrikostutkinnan kanssa
 - Syyteneuvottelutilanteet?
- ☐ Pelkät kirjanpitorikokset
 - ☐ Alueellinen linjaus - puoli vuotta pitämättä ja liikevaihto max 15.000 euroa? Millä on vähäistä suurempi merkitys?
- ☐ Asian sopimisen vaikutus
 - ☐ Rikosvastuun toteuttaminen – liiketoimintakielto – (mahdollinen hyöty)
 - ☐ Syyttäjän ja tuomioistuimen mahdollisuudet ottaa sovinto huomioon
 - ☐ Tähän yhdistetty syyteneuvottelu?
- ☐ Sähköinen taloushallinto – automaatio
 - ☐ Puutteet on silti olemassa – antaako oikean ja riittävän kuvan? Vai onko kokonaisuuden näkökulmasta vähäistä?
 - ☐ Mitkä on epäillyt vararikkoteot ja mikä merkitys niiden näkökulmasta on kirjanpidon puutteilla?

KIITOS!

mari.mattila@oikeus.fi

SYTTÄJÄLAITOS
ÅKLAGARMYNDIGHETEN